

Mötesprotokoll

**Klimatkommissionens möte fredag 29.9.2023 kl. 14.00-16.30
i mötesrum Rödhamn, lagtinget.**

Närvarande:

Pia Widén, Hållbart initiativ
Robert Laaksonen, ersättare Hållbart initiativ
Kicki Blomqvist, Socialdemokraterna
Henrik Flöjt, ersättare Socialdemokraterna
Katrín Sjögren, vice ordförande Liberalerna (mötesordförande)
Robert Mansén, Centern
Lennart Isaksson, Moderat samling
Stellan Egeland, Obunden Samling

Närvarande tjänstemän och sakkunniga:

Gustav Blomberg (mötessekreterare)
David Karlsson (sakkunnig)
Anna Häger (sakkunnig - deltar på distans)

Meddelat förhinder:

Harry Jansson
Stefan Fransman (på grund av tekniska problem från mötesrummet kunde han inte delta på distans)

Övriga deltagare:

Sölve Högman (jordbruksbyrån), punkt 6
Mikael Sandvik (skogsbruksbyrån), punkt 6
Henrik Juslin (allmänna byrån, infrastrukturavdelningen, punkt 5 och 6)

Protokoll

1. Mötets öppnande
 - a. Mötet öppnas kl 14.10 av mötesordförande
2. Godkännande av föregående mötesprotokoll
 - a. Mötesprotokollet godkänns med några mindre justeringar och att en ny punkt läggs till under nr 5a enligt Pia Widéns utskickade ändringsförslag.
3. Godkännande av agendan
 - a. Agendan godkänns enligt förslag.
4. Val av mötets sekreterare
 - a. Gustav Blomberg väljs som mötessekreterare

5. Inköp av HVO till Åland och de utmaningar som finns för prisbilden
 - a. Henrik Juslin (allmänna byrån, infra) förklarar lagstiftningen kring det åländska biomandatet för biobränsleiblandning och hur förvaltningen arbetat med frågan med bränsledistributörerna och förklarar även nuvarande samarbete med Energimyndigheten i riket. Juslin diskuterar även huruvida det finns alternativ för att lösa den problematik som kommissionen lyft upp. Henrik Juslin konstaterar att bränsledistributörerna rapporterar in biobränsleiblandningen till energimyndigheten på Åland. Den senaste rapporteringen som gjorts är för år 2022 vilken har lämnats in och utvärderats under innevarande år. Energimyndigheten i riket sköter (med stöd av en överenskommelseförordning mellan Åland och riket) administrationen av rapporteringen. Energimyndigheten på Åland och landskapsregeringen sköter om myndighetsutövningen.
 - b. Det åländska biomandatet är ett resultat av att Åland har behörighet inom miljöområdet genom självstyrelselagen. Notera att Åland har tagit i bruk distributionsskyldigheten gällande biobränsle, men inte bioolja. Åland har blankettlagstiftning, se landskapslagen (2018:41) om tillämpning på Åland av rikslagstiftning om biodrivmedel och flytande biobränsle samt om minskning av växthusgasutsläpp från vissa drivmedel. Åland därmed liknande lagstiftning och även samma gränsvärden för bränsleiblandning som i riket. Förvaltningen anser att situationen varför HVO är så mycket dyrare på Åland än i riket är mer komplex än implementeringen av det åländska biomandatet. Det är antagligen marknadskrafter (på grund av väldigt hög efterfrågan på biobränsle) och den begränsade åländska marknaden som medför att de finska bränsledistributörerna fokuserar sin försäljning på större marknader i riket. Distributörerna klarar av det åländska biomandatet för närvarande genom att inte sälja rent biobränsle på Åland. Däremot kan det konstateras att lagkraven på utökad användning av biobränsle inom de närmsta åren kommer att öka markant (se <https://energiavirasto.fi/sv/distributionsskyldighet>), vilket antagligen kommer att öka sannolikheten att bränsledistributörerna inom de närmsta åren kommer att behöva sälja rent biodiesel (t.ex. HVO) på Åland för att uppfylla det åländska distributionsskyldigheten och de åländska lagkraven (dvs det åländska biomandatet). Då kan prisbilden förbättras för de åländska kunderna.
 - c. Klimatkommissionen anser att biobränsle och HVO är ett viktigt övergångsdrivmedel mot minskad användning av fossila bränslen och minskade växthusgaser i trafiken. Men med anledning av ovanstående samt det faktum att klimatkommissionen inte anser att HVO är ett långsiktigt alternativ (se protokoll från föregående möte) beslutar klimatkommissionen att i det här läget inte förespråka ytterligare åtgärder i landskapsregeringens budgetprocess eller att landskapsregeringen ska arbeta aktivt med frågan. Klimatkommissionen anser att det finns goda förutsättningar att bränsledistributörerna kommer att öka tillgängligheten av biodiesel (t.ex. HVO) på Åland framöver, framförallt med anledning av lagstiftningens krav de kommande åren.
6. Kolsänkor som en faktor i landskapsregeringens arbete att minska växthusgasutsläppen – vad vet vi om de åländska kolsänkorna och våra jordar och skog och hur de binder koldioxid?

- a. Sölve Högman (jordbruksbyrån) och Mikael Sandvik (skogsbruksbyrån) diskuterar det material som finns på området. Högman infomrerar och diskuterar de åländska jordarnas beskaffenhet och jordbrukspolitiken i relation till frågan om kolsänkor i jordbruket. Sandvik presenterar kolbindning och skogens förmåga att binda koldioxid, men också släppa ut det. De åländska skogarnas utveckling presenteras. Särskilt intressant och viktigt är den rikstaxering som utförs i de åländska skogarna i år. Taxeringens resultat kommer att presenteras nästa år. I taxeringen har det även ingått ett uppdrag att ta fram en modell för beräkning av koldioxidbindning. Sandviks presentation enligt bilaga 1.
 - b. Klimatkommissionen informeras om att inom Mål 6-arbetet har målsansvarig David Karlsson bildat en arbetsgrupp för att ta fram underlag och material om de åländska kolsänkorna (leds av Johanna Mattila).
7. Klimatkommissionen inlägg till landskapsregeringens budgetarbete
- a. Utkast till förslag om åtgärder i budget 2024 presenteras av Gustav Blomberg
 - b. Efter diskussion och revideringar beslutar klimatkommissionen att skicka rekommendationer och förslag till budgetåtgärder till landskapsregeringen som inlägg i budgetarbetet enligt bilaga 2.
9. Övriga ärenden
- a. Förvaltningen har beställt en uppdatering av Flexens utsläppsrapport (sifferdelen) som påförs innevarande års budget. Beslutet om beställning är taget i enlighet med beslut taget av klimatkommissionen 18.8.2023
10. Nästa möte
Nästa möte hålls enligt kallelse
11. Mötets avslutande
Mötet avslutas kl 16.30

Mötesordförande

Sekreterare